

Nasjonal informasjonsinfrastruktur for eForvaltning

Hva kan vi lære av Internet?

Arild Jansen

Avdeling for forvaltningsinformatikk/
Senter for rettsinformatikk, UIO

<http://www.afin.uio.no/>
arildj@jus.uio.no

Slik styres eforvaltningen i dag

Forvaltningspolitikken og IKT politikken:

Generell mål og rammer mm
Digitaliseringsprogrammet

**Politikk –
styring og
prioritering**

**Generelle mål, rammer og
virkemidler for IKT-politikken**

**Ledelse, juss og
organisering**

Departementenes
IKT-mål, strategi,
prinsipper,
organisering,

Departementenes
IKT-mål, strategi,
prinsipper,
organisering,

Departementenes
IKT-mål, strategi,
prinsipper,
organisering,

**Operativt :
IKT ogFag**

**Felles
informasjonsinfrastruktur**

Etatene : Konkrete prosjekter,
løpende drift og forvaltning

Etatene : Konkrete prosjekter,
løpende drift og forvaltning

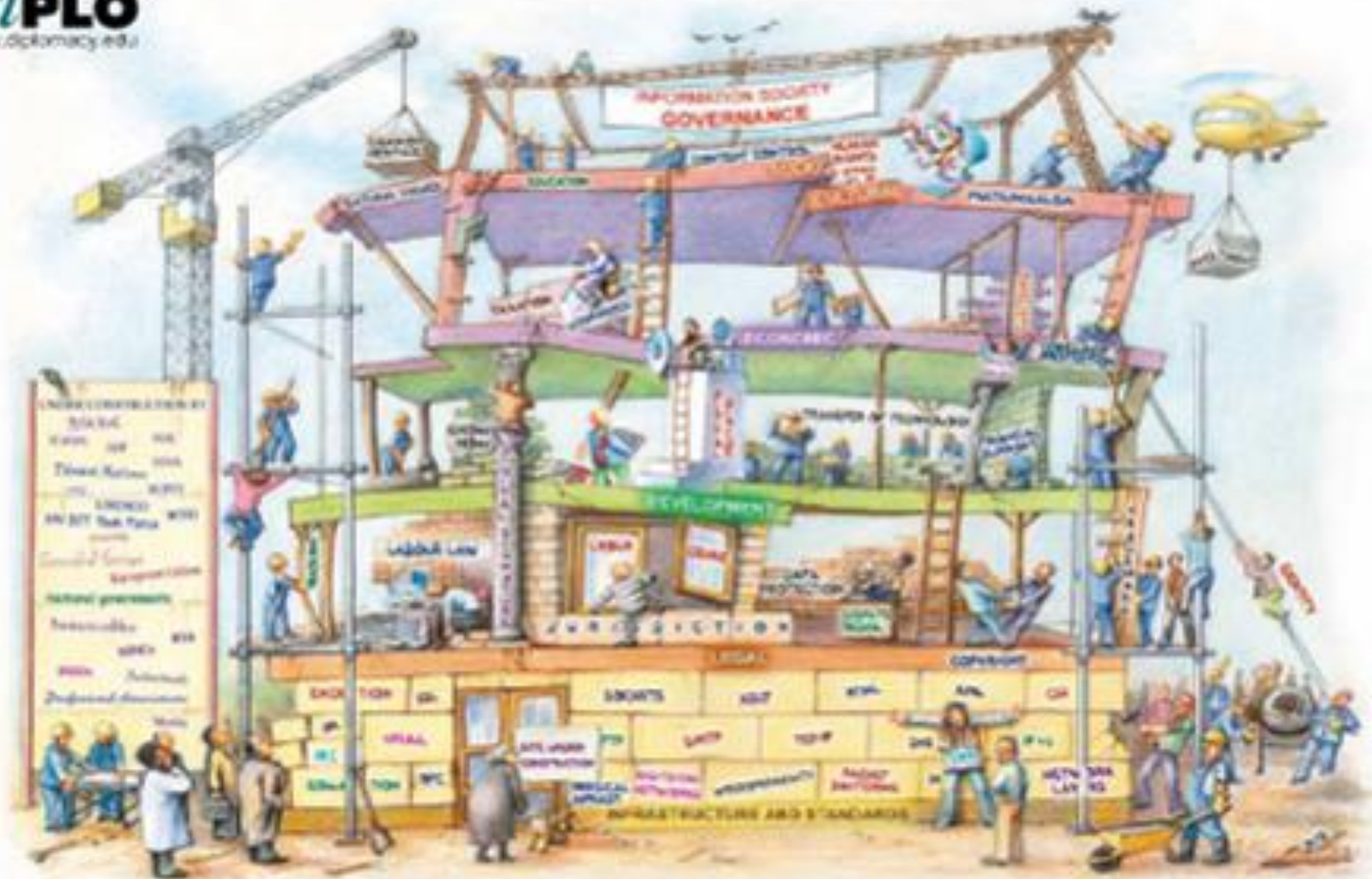
Etatene : Konkrete prosjekter,
løpende drift og forvaltning

Etatene : Konkrete prosjekter,
løpende drift og forvaltning

Er det slik vi bygger infrastrukturer?

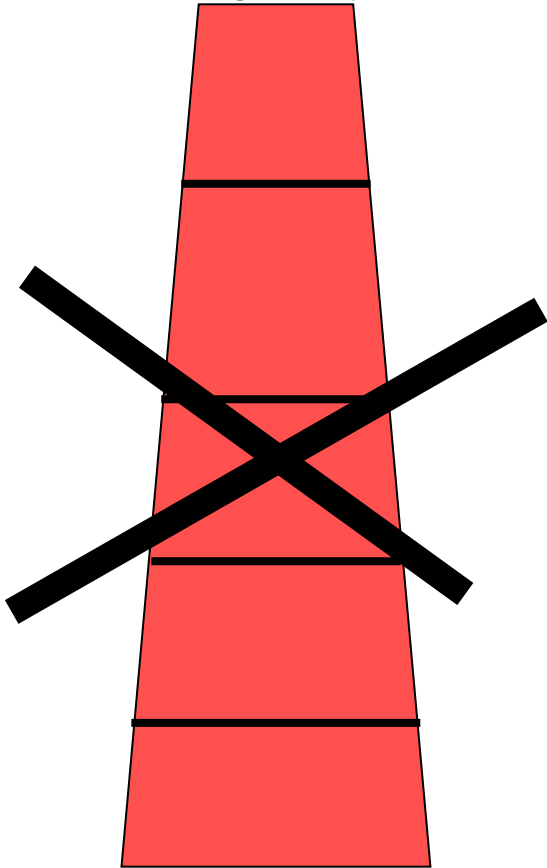

Eller er slik vi bygger?

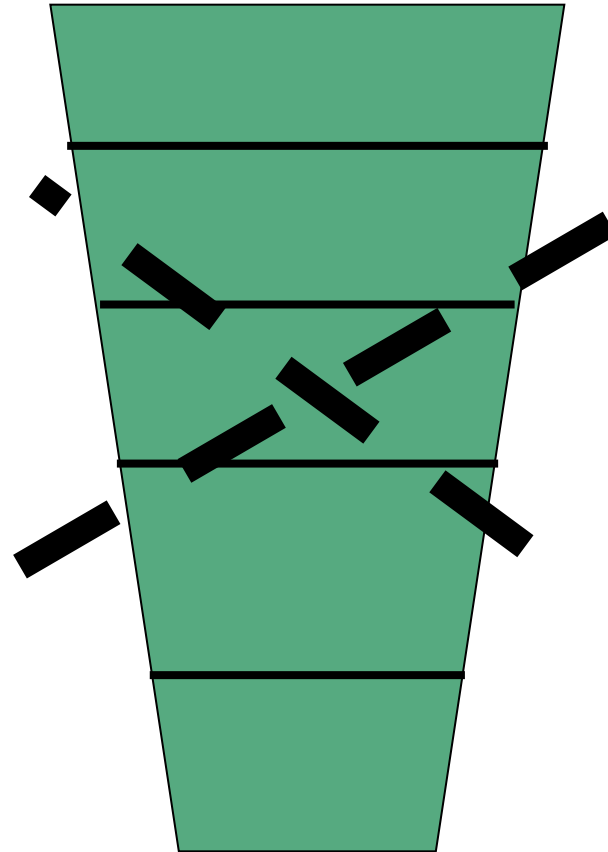

Hvordan ble Internett bygget?

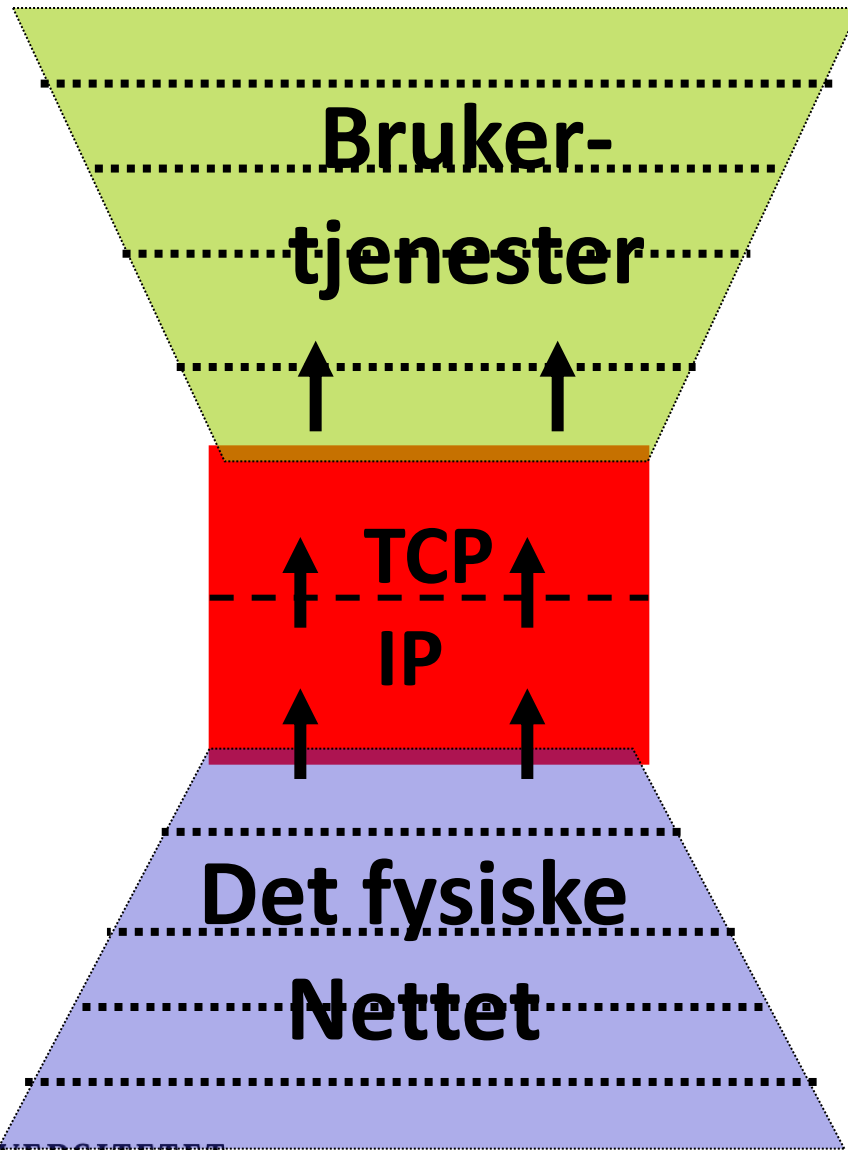
Topp
Down?

Bottom -up?

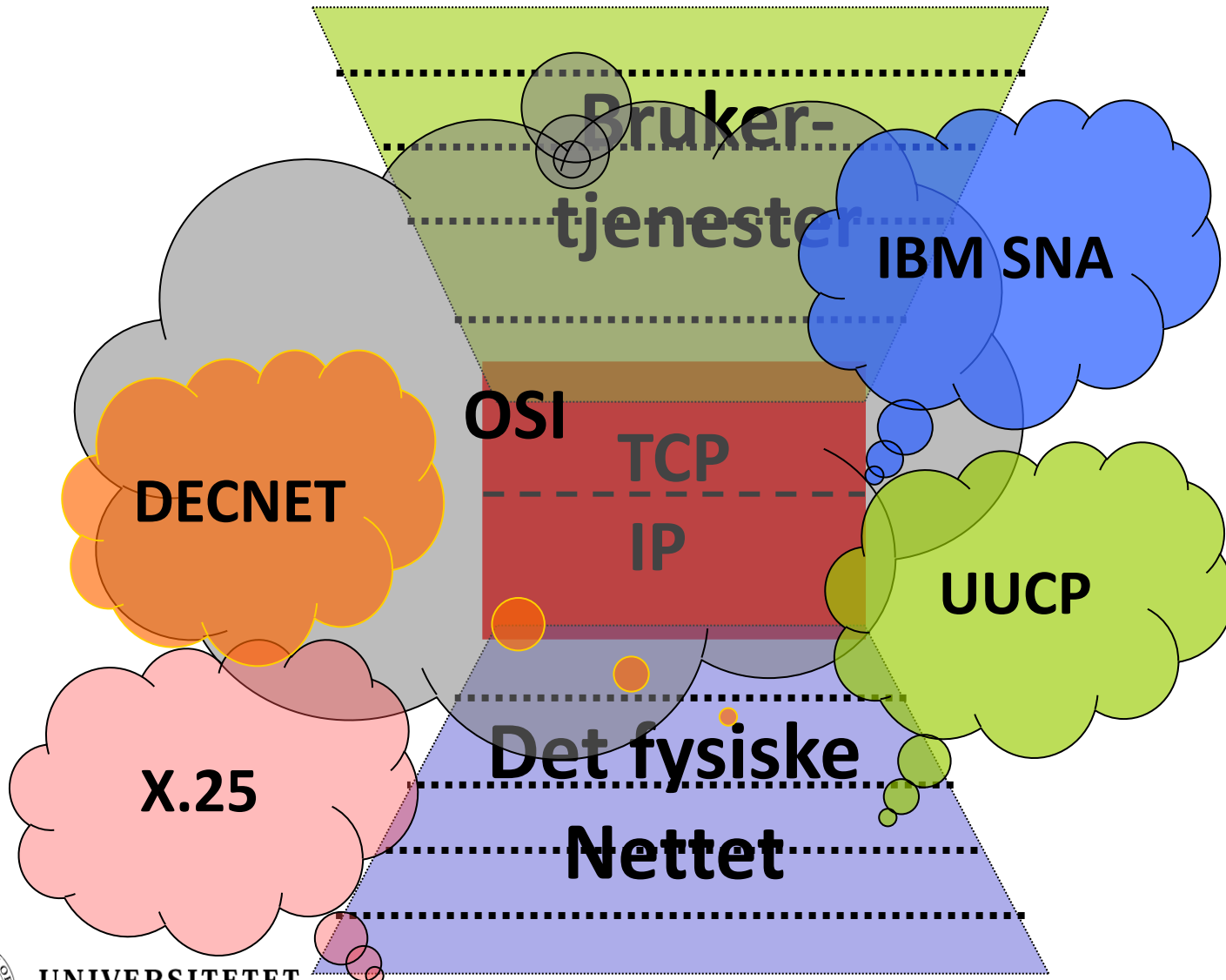

TCP/IP-modellen

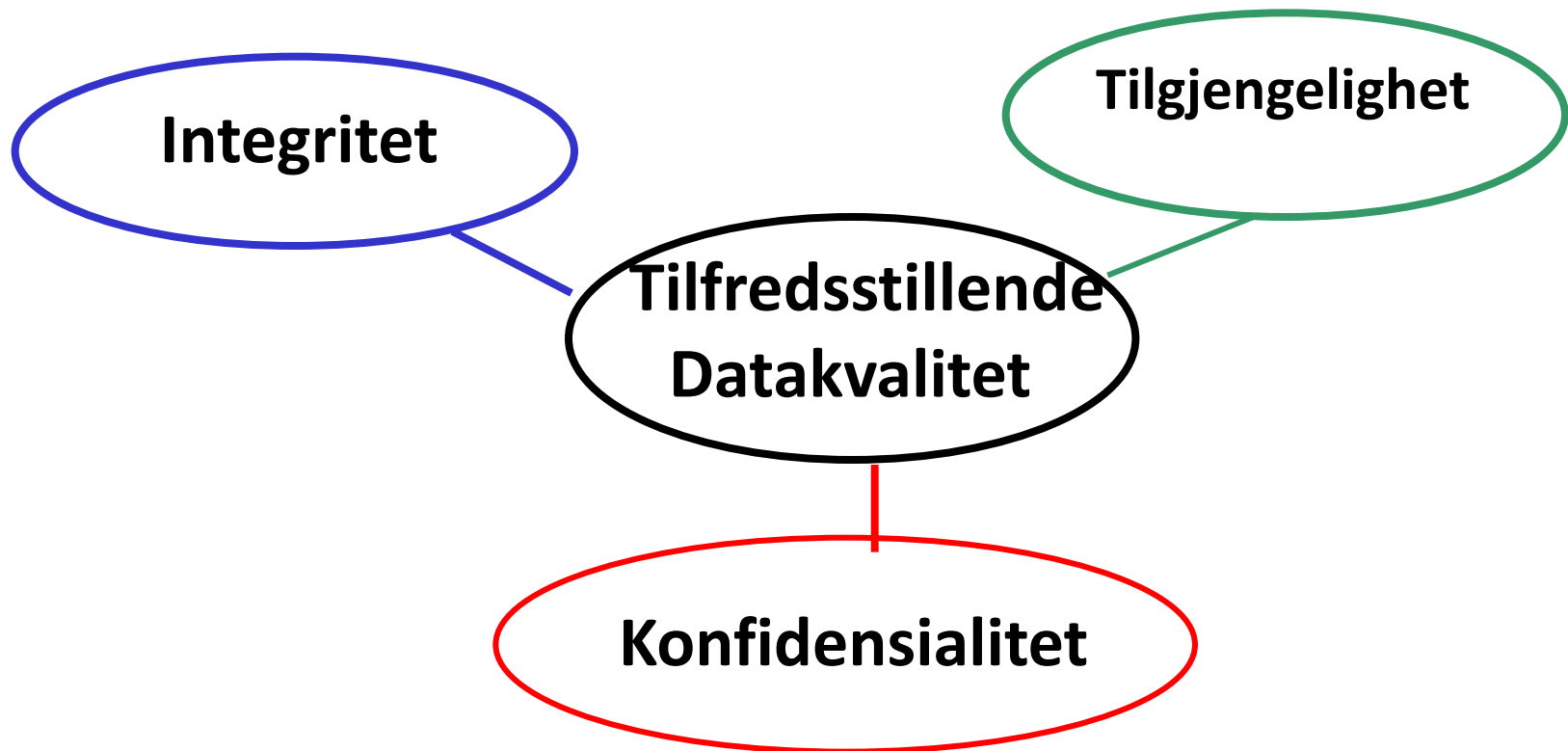
- Modularisert og lagdelt
- Vekt på enkelhet, minimal funksjonalitet og standarder
- Fleksibelt med veldefinerte grensnitt, tjenestekvalitet og funksjonalitet
- Skille mellom protokoll og tjeneste.

Men det var ikke mangel på "skjær i sjøen"

Hva er primæroppgaven i en nasjonal informasjonsinfrastruktur ?

- Å sørge for at **de rette opplysninger er tilgjengelig for rett mottaker til rett tid og sted**

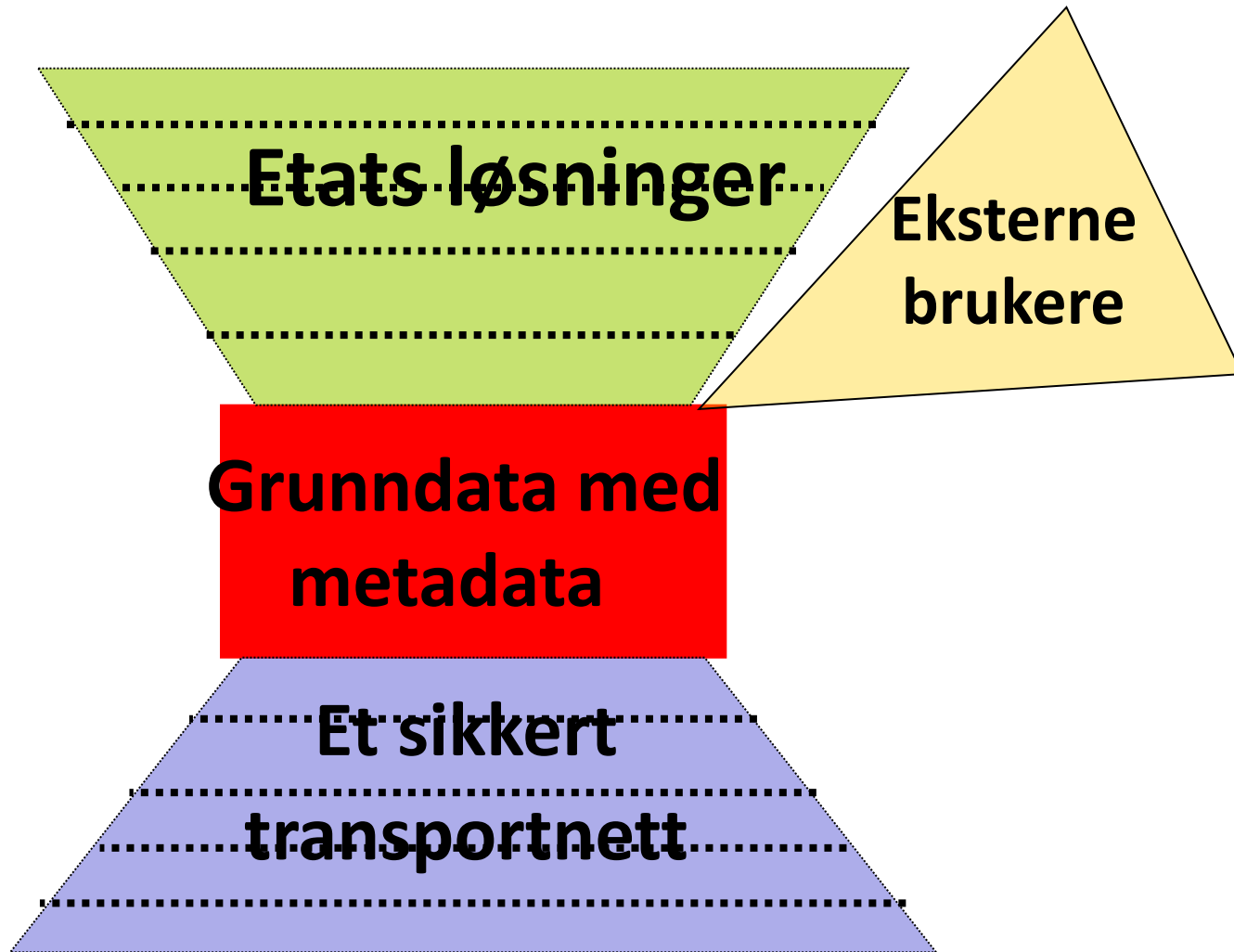
Vi trenger derfor mer forpliktene målbilder

- Den enkelte virksomheten skal sørge for at deres informasjonssystemer *oppfyller fastsatte krav til informasjonskvalitet og informasjonssikkerhet*
 - Prioriterte krav kvalitet på sentrale registre må legges til grunn
- Virksomhetene må tilrettelegge *for effektiv samhandling* med forvaltningens og dens *brukere*
 - Viktig å klarlegge avhengigheter, både innad i forvaltningen og i forhold til omverdenen generelt

En bedre forståelse gjensidige avhengigheter vil øke fokus på samhandling på viktige og prioriterte områder. Dette vil skape et grunnlag for å prioritere mellom ulike løsninger !!!

Så "enkelt" bør det være (!)

Arkitektur er nødvendig – men la det ikke bli en svøpe ?

Hvorfor er det da så vanskelig ?

- Mange, tildels motstridende krav til en nasjonal informasjonsinfrastruktur
- Silo-tenkningen gir suboptimalisering)
- Inkonsistent særlovgivning (begreper, regler)
- Krevende Installert base: legacy-systemer,mm
- Rettssikkerhet, personvern og offentlighet
- Gevinstrealisering følger ikke bevilgningene
- Innbyggerne er opportunistiske - vi handler også ut i fra egeninteresser

Prinsipper – suksess-kriterier

- Klare (målbare) målbilder og tilhørende prioriteringer og milepeler
- Enkelhet – ”minimumsfunksjonalitet” (ikke løs alle problemer samtidig)
- Fleksibilitet
- Unngå innlåsning (stivhengighet)
- Lagdeling og modularitet
 - Veldefinerte grensesnitt : teknisk, organisatorisk og finansielt
- Unngå for kompliserte løsninger
 - La ikke det beste bli det gode fiende: dvs. søk ikke de perfekte løsninger på bekostning av at viktige ting ikke blir gjort
 - Vi må akseptere at noen ønsker og behov blir nedprioritert

Er strammere og mer sentral enhetlig styring svaret ?

- Nei, men det er behov for klare og forpliktende målbilder som kan danne grunnlag for nødvendig samordning og prioritering
- Men ansvar for utvikling og drift av de enkelte delene på ligge der der den rettslige og faglige kompetanse ligger
- Samtidig skal den enkelte "systemeier" stå til ansvar for hva de leverer med hensyn til kvalitet, tilgjengelighet, integritet og konfidensialitet.

Bør det innføres "bøter" for manglende oppfyllelse av felles forpliktelser?